

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 63043-06-15 פלוני (קטין) ואח' נ' עזבון המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל ואח'

בפני כבוד השופט דב גוטליב

תובעים

1. פלוני (קטין)
 2. פלונית (אפוטרופוס)
 3. פלוני (אפוטרופוס)
- ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר דן אבידן
נגד

נתבעים

1. עזבון המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל
ע"י ב"כ עוה"ד אלרום ואח'
2. שירותי בריאות כללית
ע"י ב"כ עוה"ד י. אבימור ואח'

החלטה

לפניי בקשת הנתבע 1 לסילוק התביעה על הסף מחמת היעדר עילה ו/או התיישנות. ברקע תביעת התובע 1 בעילה של הולדה בעוולה.

השתלשלות ההליכים וטענות הצדדים בתמצית:

1. ביום 05/04/2007 נולד התובע 1 (להלן "הקטין") כשהוא סובל ממום במערכת השתן, המוכר בשם "אקסטרופיה של השלפוחית".
2. בתאריך 29/6/2015 הגישו התובעים תביעה בעילה של הולדה בעוולה ו/או חיים בעוולה (להלן "התביעה המקורית"). בכתב התביעה נטען שהמום ממנו סובל הקטין ניתן היה לאבחון במהלך הריונה של התובעת 2 וכי לו היה מאובחן, הוריו של הקטין (להלן "התובעים 2 ו-3") היו פונים לוועדה להפסקת היריון.
- התביעה המקורית הוגשה נגד ד"ר אריה לוי (להלן "הנתבע 1") ונגד שירותי בריאות כללית (להלן "הנתבעת 2"). כבר עתה יצוין כי התובעים לא המציאו את כתב התביעה המקורי לד"ר אריה לוי וכפי שהתברר בהמשך, לדאבון הלב, ד"ר אריה לוי נפטר כבר בשנת 2008, שנים רבות עובר להגשת התביעה.
3. ביום 13/10/2015 הוגשה בקשה מוסכמת להארכת מועד להגשת כתב הגנה מטעם הנתבעת 2 וביום 07/12/2015 הגישה הנתבעת 2 בקשה לסילוק התביעה על הסף מחמת התיישנות. בהמשך, הסכימו התובעים והנתבעת 2 לדחות את ההחלטה בבקשת הנתבעת 2 לסילוק על הסף עד להכרעה שהייתה צפויה להינתן בדנ"א 7107/16 שירותי בריאות כללית נ' פלוני (11/01/2017).

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 63043-06-15 פלוני (קטין) ואח' נ' עזבון המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל ואח'

4. לאור פסק הדין שניתן בדנ"א 7107/16 הנ"ל, הגישה הנתבעת 2 כתב הגנה ביום 20/03/2017, במסגרתו טענה, בין היתר, שכל בדיקות האולטרסאונד שנערכו לתובעת 2 במהלך "סקירת המערכות" נערכו במסגרת בית חולים "ביקור חולים", באמצעות הנתבע 1 (ד"ר אריה לוי ז"ל). הנתבעת 2 הדגישה בכתב ההגנה מטעמה כי בית החולים "ביקור חולים" והנתבע 1 – ד"ר אריה לוי אינם קשורים אליה ולא פעלו מטעמה. עיון בכתב הגנה העלה שד"ר אריה לוי נפטר וכי אינו מיוצג על ידי ב"כ הנתבעת 2. גם לאחר הגשת כתב ההגנה מטעם הנתבעת 2 לא פעלו התובעים להמציא העתק מכתב התביעה ליורשיו של ד"ר אריה לוי ולא עתרו לצירופם לתביעה.
5. ביום 11/07/2018 ניתנה החלטה המורה לצדדים להגיש ראיות והתיק נקבע לדיון הוכחות ביום 13/06/2019. בתאריך 30/04/2019, כחודשיים עובר לדיון ההוכחות ובחלוף למעלה מ-4 שנים מאז הוגשה התביעה, הגישו התובעים בקשה בהסכמת הנתבעת 2 לצרף את עזבון הנתבע 1 לתביעה.
6. בהחלטה מיום 05/05/2019 התרתי את תיקון כתב התביעה, אך נוכח השיהוי הקיצוני בעיתוי הגשת הבקשה והצורך בביטול דיון ההוכחות שנקבע זמן רב מראש, חוייבו התובעים בהוצאות לטובת אוצר המדינה.
7. ביום 30/02/2020 הגישה יורשת המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל (להלן: "היורשת") בקשה לסילוק על הסף, במסגרתה נטען, בין היתר, שבהתאם לפסיקת בית המשפט העליון ברע"א 4288/15 **מכבי שירותי בריאות נ' פלוני** (טרם פורסם) (להלן: הלכת מכבי), דין התביעה להידחות מחמת התיישנות והעדר עילה.
8. לעמדת היורשת, תביעת ההורים התיישנה ביום 5/4/2014, מועד "הנופל" בטווח המועדים שנקבעו בהלכת מכבי ככזה המאפשר לקטין (לבדו) להגיש את התביעה עד ליום 31/12/2017. היורשת טענה בנוסף שאומנם התביעה המקורית הוגשה במסגרת הזמנים שהוכרה בהלכת מכבי ככזו המאפשרת להגיש את תביעת הקטין עד ליום 31/12/2017, אך התביעה המקורית הוגשה נגד ד"ר אריה לוי (מבלי שהומצאה ליורשיו) ולא נגד יורשיו המהווים, אישיות משפטית נפרדת לחלוטין, ולכן יש לקבוע שהתובענה נגד יורשיו של ד"ר אריה לוי הוגשה בעת "שהתפוגגה" עילת התביעה של הקטין ואינה קיימת עוד.
9. התובעים טוענים בתגובה לבקשה כי דין הבקשה להידחות. לעמדתם, התביעה המקורית הוגשה, בין היתר, נגד ד"ר אריה לוי במועד שהוכר בהלכת מכבי (לפני 31/12/2017) כמועד המאפשר לדון בתביעת הקטין. בנסיבות אלה ולאור הוראת תקנה 38 לתקנות סדר הדין האזרחי התשמ"ד 1984 (להלן: התקנות) נטען שיש להורות על צירוף היורשת לתובענה ולדחות את הבקשה.
- בנוסף נטען (בהעדר תצהיר) שבמועד כלשהו (שלא פורט בתגובת התובעים), אך לאחר קדם משפט מיום 12/03/2018, הבינו התובעים שד"ר אריה לוי ז"ל אינו בחיים והחלו בביצוע פעולות שונות על מנת לאתר את יורשיו ולכן יש להחיל את הוראות סעיף 8 לחוק ההתיישנות, תשי"ח-1958 (להלן "חוק ההתיישנות") ולהאריך את המועד להגשת כתב התביעה המתוקן.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 63043-06-15 פלוני (קטין) ואח' נ' עזבון המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל ואח'

10. בתשובה לתגובה טוענת היורשת שאין מקום להחיל בענייננו את סעיף 8 לחוק ההתיישנות. התובעים התרשלו ולא נקטו באמצעים הדרושים לקבלת פרטיו של ד"ר לוי בטרם הגישו את התביעה המקורית, לא המציאו אותה כדין (אף לא ליורשיו) וידעו או היו צריכים לדעת כבר עובר להגשת התביעה שאין קשר בין הנתבעת 2 ובין ד"ר אריה לוי ז"ל ובית החולים "ביקור חולים" בו עבד. בעניין זה, מפנה היורשת לטופס בדיקת האולטרסאונד מושא התביעה שנערך על גבי טופס של בית החולים "ביקור חולים" ולאמור בחוות דעת מומחה התובעים מיום 05/02/2014 (עובר להגשת התביעה).

דין והכרעה

11. הערה מקדימה: אין חולק שתביעת ההורים התיישנה לפני מספר שנים וכבר ביום 5/4/2014 בהודעת התובעים מיום 26/11/19 הובהר שהתביעה היא תביעתו של הקטין בלבד בעילה של הולדה בעוולה ובנסיבות אלה תבחן הבקשה לסילוק התביעה על הסף ביחס לתביעת הקטין בלבד.

12. לאחר שעיינתי בטענות הצדדים, בכתבי הטענות ובהשתלשלות ההליכים בתיק, נחה דעתי שדין הבקשה לסילוק התביעה נגד הנתבע 1 להידחות.

13. כלל יסודי הוא שאם בעל דין מבקש להוסיף לתובענתו, על דרך של תיקון כתב התביעה, עילה שהתיישנה, תידחה הבקשה – "שהרי לו הגיש תובענה אחרת חדשה, היא היתה נדחית מטעם זה, ולא מן המידה הוא להרשות לתובע קבלת יתרון בלתי נאות על ידי הוספת עילה שהתיישנה, אשר מועד הגשתה ייוחס אחורנית למועד הגשת כתב התביעה המקורי" (ע"א 728/79 קירור אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' זייד, פ"ד לד(4) 126, 131 (1980)). ודוק – עקרון זה קשור בכך שאת האמור בכתב התביעה המתוקן "מייחסים לאחור" למועד הגשת כתב התביעה המקורי. אך אם התיקון אינו מוסיף לתובענה המקורית עילה חדשה, והוא מצוי בדל"ת אמותיה של העילה המקורית, ניתן להתיר את התיקון, על-אף שבמועד הגשת הבקשה לתיקון כתב התביעה, העילה המקורית כבר התיישנה. לצורך יישום כלל זה, יש חשיבות רבה להגדרת המונח "עילת תביעה", שהרי אם הבקשה לתיקון כתב התביעה אינה חורגת מגדר עילת התביעה המקורית, אין מניעה להתיר את התיקון אף אם עילת התביעה התיישנה בינתיים. כאשר מדובר בתיקון כתב תביעה שכולל צירוף תובע חדש שלא היה בעל דין על-פי כתב התביעה המקורי, חלים ככלל אותם הכללים.

14. הכרעה בבקשה שלפנינו תלויה במידה רבה בתשובה לשאלה, האם צירוף יורשת המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל כנתבעת במקום ד"ר אריה לוי שנתבע בתביעה המקורית, מהווה צירוף של בעל דין חדש – נגדו התיישנה עילת התביעה או שמא מדובר בשינוי פורמאלי בלבד – צירוף יורש הבא בנעלי הנתבע המקורי, באורח שאינו משנה מעילת התביעה המקורית.

איני סבור שצירוף היורשת של נתבע נגדו הוגשה התביעה במקור ובמועד, משנה את עילת התביעה. יורשת הנתבע 1 צורפה לתובענה בכתב התביעה המתוקן בשנת 2019 לא כנתבעת עצמאית אלא מכוח היותה חליף על פי דין – יורשת של הנתבע 1. מקום שבו מדובר בחליפו של

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 63043-06-15 פלוני (קטין) ואח' נ' עזבון המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל ואח'

הנתבע על פי דין, היינו מי שנכנס למעשה לנעליו, לא רואים בו בעל דין אחר, אלא באותו בעל דין בחליפה אחרת. תימוכין לגישה זו מעבר לתקנה 38 לתקנות סדר הדין האזרחי נמצא בסעיף 19(א) לפקודת הנזיקין [נוסח-חדש] הקובע:

19"א] נפטר אדם - כל עילות תביעה בשל עוולה שהיו עומדות לנפטר או נגדו, יוסיפו לעמוד בעין, בכפוף להוראות סעיף זה לטובת עזבונו או נגד עזבונו, הכל לפי העניין".

15. באורח דומה נפסק ברע"א 6590/10 **עזבון אשתייה נ' מדינת ישראל** (28.5.2012), כאשר בית המשפט העליון התיר את תיקון התובענה על דרך של צירוף יורשים לתביעת העיזבון, אף כי בעת התיקון כבר חלפה תקופת ההתיישנות, בפסקו שתיקון זה לא יוביל לחריגה מהותית מעילת התביעה המקורית. במקרה אחר, דחה בית המשפט העליון את בקשת המוסד לביטוח לאומי להצטרף לתביעת הניזוק מחמת התיישנות, בפסקו כי **"תביעת הניזוק ותביעת המל"ל הן שתי תביעות נפרדות, אף שהן נובעות מאותו אירוע תאונתי. ביסוד כל אחת מהן עומדת עילת תביעה שונה.."** (רע"א 7488/12 **מוחמד דעאס נ' המוסד לביטוח לאומי** (17/02/2014)).

16. מניעת האפשרות לתבוע את יורשיו של הנתבע 1, נגדו הוגש כתב התביעה במקור במועד, עלול להביא למצב לפיו תביעות שהוגשו בסמוך למועד ההתיישנות ונמסרו לאחריה לחליפו של המנוח, יטען לגביהן שנודע אודות התביעה לאחר מועד ההתיישנות ויעתרו לדחייתן בשל התיישנות, טענה שהדעת אינה סובלת באשר המועד המפסיק מירוך ההתיישנות הינו מועד הגשת התביעה (ראו בעניין דומה – החלטתו של כב' השופט אליהו בכר בת"א 193295/02 **יעקב לנגה עו"ד, מנהל עזבון המנוח משה שפיר ז"ל נ' המגן חברה לביטוח בע"מ ואח'** (5/02/04)). גם במקרה שם כבעניננו, התביעה הוגשה נגד נתבע שנפטר שנים עובר להגשת התביעה וכתב התביעה לא הומצא ליורשיו אלא רק בחלוף זמן רב).

17. איני מקבל אף את הטענה ולפיה דין התביעה להידחות גם מחמת שכתב התביעה המקורי לא הומצא ליורשת עד לשנת 2019. תקנה 8 לתקנות סדר הדין האזרחי, קובעת את דרך פתיחת התביעה והיא בהגשתה, היינו במסירת כתב תביעה לבית המשפט. חוק ההתיישנות, נוקט אף הוא במונחים הנוגעים ל-"הגשת התובענה" (ר' למשל סעיפים 2,3,5), תוך שחישוב תקופת ההתיישנות והפסקת מירוך ההתיישנות, נמדדים אף הם בהתאם למועד הגשתה של התביעה לבית המשפט, ולא בהתאם למסירתה לנתבע (ר' החלטתו המנומקת של כב' השופט יעקב שפסר בבש"א (ב"ש) 1951/06 **קופת חולים כללית נ' המוסד לביטוח לאומי** (23/04/06)).

18. בת.א (ת"א) 1518/91 **דניאל טייב נ' א. ציטיאט חברה להשקעות ובניין בע"מ**, דינים מחוזי לב (3) 62, שם ציין כב' סגן הנשיא השופט טלגס:

"מילות החוק בעניין זה ברורות, התובענה מיום שהוגשה, וכל עוד לא נמחקה, היא שרירה וקיימת, ואין חולק כי תובענה זו לא נמחקה. על כן אני קובע כי המועד בו נעצר מועד ההתיישנות הוא יום הגשת התביעה... ועילות התביעה לא התיישנו... טענה נוספת של הנתבעים היא שכתב התביעה הומצא להם רק כשלוש שנים מיום הגשת התביעה... תקנה 20 לתקסד"א קובעת כי: 'הזמנה לדין חתומה ביד פקיד של

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 63043-06-15 פלוני (קטין) ואח' נ' עזבון המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל ואח'

בית-משפט תומצא בתכוף לאחר הגשתו של כתב התביעה לכל נתבע יחד עם עותק ממנו'.

...אף שליבי עם הנתבעים על שלא הומצאה להם התביעה במועד, לא נקבע בחוק כל קשר בין מועד ההמצאה לתקופת ההתיישנות, וכפי שקבעתי לעיל המועד הקובע לענין ההתיישנות הוא אך ורק מועד הגשת התביעה ולא כל מועד אחר'.

19. גם בספרות המשפטית מוזכר העקרון הנ"ל. כך למשל:

"...אף על פי כן, יתכן, שיצדק התובע בהגישו את כתב התביעה בידיעה מלאה כי לא תהא לו האפשרות להמציאה לנתבע, שכן על ידי הגשת התביעה הוא יוכל לעכב את מנין תקופת ההתיישנות, ואם לא יגיש את התביעה, עלול הוא לקפח את זכותו מחמת התיישנות...". (י. זוסמן, סדרי הדין האזרחי, מהד' שביעית 1995, עמ' 402).

20. מעבר לדרוש יצוין, כי אם הייתה מתקבלת טענת הנתבע 1 ולפיה התביעה נגד היורשת מהווה תביעה חדשה ועצמאית (ואיני סבור כך כמפורט לעיל) הרי שאז דין התביעה נגד היורשת היה להידחות מבלי שהיה צורך לבחון את תחולת הוראות סעיף 8 לחוק ההתיישנות (שמילא לא מתקיימים בעניינו) שכן בהתאם להלכה: "לדיני ההתיישנות אין תחולה על המועד שנקבע בהוראות המעבר להלכת המר ופסקי הדין שבאו בעקבות הלכה זו. הלכת המר ביטלה את תביעת היילוד בגין 'חיים בעולה'. ממילא, דיני ההתיישנות – על ההוראות המשועות או דוחות את מירון ההתיישנות – אינם יכולים להפיח רוח חיים בעילה שכבר בטלה מן העולם. ודוק: הוראות המעבר של הלכת המר וההלכות שבעקבותיה, הן קביעות שיפוטיות, שלמעשה משהות את כניסתה של ההלכה לתוקף, כדי לאפשר תקופת 'התאקלמות' למצב המשפטי החדש וכדי למנוע פגיעה בתובעים פוטנציאליים". (רע"א 8573/18 עמותת הסהר האדום בירושלים נ' פלוני (27/01/2019)).

21. עוד ראוי להזכיר כי ככלל הנטיה הרווחת היא לפרש את חוקי ההתיישנות בצמצום ולא לנעול את שערי בית המשפט בפני תובע לבירור תביעתו, גישה זו תואמת גם את זכותם החוקתית של בעל דין להביא עניינם בפני בית המשפט, בלא שתפגע זכות יסוד זו בשל טענה דיונית שאינה פוגעת מהותית בצד הטוען אותה.

22. סוף דבר בהקשר זה, מצאתי לדחות את בקשת הנתבע 1 לסילוק תביעת התובע 1 על הסף.

23. לצד האמור יוער כי אין בהחלטה זו משום קבלת טענות התובעים ולפיהן לא השתהו בבקשה לתיקון כתב התביעה ופעלו במהירות בהתאם למידע שעמד לפניהם או שלא ידעו, עד למועד הגשת הבקשה (לצירוף היורשים), שד"ר לוי נפטר ושלא פעל מטעם הנתבעת 2. למעשה, התרשמתי שההפך הוא הנכון. בהתנהלותם, נקטו התובעים בשיהוי משמעותי ועשו שימוש לרעה בהליכי בית משפט.

התובעים חייבים היו להמציא לכל הנתבעים העתק מכתב התביעה המקורי בסמוך להגשתו בשנת 2015, לפי הוראת תקנה 20 לתקנות סדר הדין האזרחי. לו היו פועלים התובעים כפי חובתם, היו מגלים כבר בשנת 2015 שד"ר אריה לוי ז"ל אינו בחיים וכבר אז ניתן היה לצרף

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 63043-06-15 פלוני (קטין) ואח' נ' עזבון המנוח ד"ר אריה לוי ז"ל ואח'

- את יורשיו לתובענה. התובעים חדלו מלפעול ולצרף את יורשי המנוח גם לאחר שהוגש כתב הגנה מטעם הנתבעת 2 ביום 20/03/2017 וממנו היה ברור שד"ר אריה לוי ז"ל אינו בחיים ולא פעל, לטענת הנתבעת 2, מטעמה או באחריותה.
- בנסיבות אלה, ברי שדין הנסיון לטעון שבמועד כלשהו שאינו ידוע (אך לאחר קדם המשפט בשנת 2018) נודע לתובעים מידע (שאף הוא לא פורט בתגובתם) שחייב את צירוף יורשי ד"ר אריה לוי רק בשנת 2019 – להידחות בהיותו נטול אחיזה בעובדות ואינו הגיוני.
24. נוכח התנהלות התובעים, כפי שפורטה לעיל, אין צו להוצאות.
25. כתב הגנה מטעם הנתבע 1 יוגש בתוך 60 יום מתום תקופת החירום.
26. הצדדים ישלימו הליכים מקדמיים בתוך 30 יום לאחר שיוגש כתב ההגנה לתיק.
27. הדיון הקבוע ליום 21/5/20 נדחה ליום 02/12/20 בשעה 13:30.
- תז"פ בעוד 65 ימים מהיום.

החלטה זו מותרת בפרסום שעה שהיא לא כוללת פרטים מזהים של התובע.

ניתנה היום, ב' אייר תש"פ, 26 אפריל 2020, בהעדר הצדדים.

דב גוטליב, שופט